

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 1 (22)

Sisällysluettelo

■ Yhteenveto	2
■ Yleistä	3
■ Maksutulon kehitys	3
■ Markkinaosuudet	4
■ Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tulokset	6
■ Yhtiökohtaiset tulokset	10
■ Tunnuslukuja	10
■ Liite 1. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos 2002–2011	14
■ Liite 2. Vakuutusliikkeen tulos 2002–2011	15
■ Liite 3. Vakuutustoiminnan tasoitettu tulos 2002–2011	16
■ Liite 4. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos yhtiöittäin	17
■ Liite 5. Vakuutusliikkeen tulos yhtiöittäin	18
■ Liite 6. Vakuutustoiminnan tulos yhtiöittäin	19
■ Liite 7. Viiden vuoden tulos yhtiöittäin	20
■ Liite 8. Tunnusluvut yhtiöittäin	21
■ Tilastolähteet	22

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 2 (22)

Yhteenveto

Finanssivalvonta tekee vuosittain selvityksen lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta. Selvityksessä julkaistaan koko vakuutuslajin tietojen lisäksi myös yhtiökoh- taisia laskelmia. Selvityksessä esitetään tietoja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksujen kehityksestä, markkinaosuuksista ja tuloksesta. Lisäksi esitetään tietoja yhdistetyn kulusuhteen kehityksestä. Selvitystä täydentävät lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tilastot sekä erillinen Excel-taulukko, jossa on yhteenveto suomalaisilta yhtiöiltä kerätyistä tiedoista.

Vuoden 2012 alusta tuli voimaan tapaturmavakuutuslain muutos, jonka mukaan Finanssivalvonnan tulee julkaista vuosittain kunkin vakuutusyhtiön lakisääteisen tapaturma- vakuutuksen toteutunut tulos vähintään viiden edeltävän kalenterivuoden jaksolta. Lakia sovelletaan vakuutuskausiin, jotka alkavat lain voimassa ollessa.

Selvityksessä tulosta arvioidaan kolmesta eri näkökulmas- ta: hinnoittelun, liikkeen kannattavuuden ja sitoutuneelle pääomalle saadun tuoton kannalta. Liikkeen kannattavuutta mittaavan tuloksen voidaan katsoa vastaavan lain tarkoit- tamaa lakisääteisen tapaturmavakuutuksen toteutunutta tulosta.

Vuonna 2011 lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoitti 12 suomalaista vakuutusyhtiötä sekä yksi muussa ETA- valtiossa sijaitsevan vakuutusyhtiön sivuliike. Markkinat olivat kuitenkin varsin keskittyneet, sillä neljän suurimman vakuutusyhtiön osuus markkinoista oli noin 84 prosenttia. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulot ennen

luottotappioiden vähentämistä kasvoivat edellisvuodesta lähes 9 prosenttia noin 591 miljoonaan euroon.

Hinnoittelunäkökulmasta laskettu vakuutusliikkeen tulos parani edellisvuodesta johtuen pääosin maksujen kasva- misesta. Tulos suhteessa maksutuloon oli vuonna 2011 13 prosenttia, mikä jäi hieman alle koko tarkastelujakson 2002–2011 keskiarvon (14 %). Tulos on ollut positiivinen koko tarkastelujakson ajan. Maksutasoa voidaankin pitää turvaavana.

Sen sijaan kannattavuusmielessä vuosi 2011 oli lakisäätei- sen tapaturmavakuuttamisen osalta heikko. Kannattavuutta heikensivät paitsi sijoitusmarkkinoiden turbulenssin aiheut- tamat haasteet sijoitustoiminnalle niin myös vastuuelkaan tehdyt poikkeuksellisen suuret laskuperustemuutokset. Vakuutusliikkeen tulos suhteessa vakuutusmaksuihin jäikin reilusti tappiolliseksi ollen -23 prosenttia. Vuoden 2011 tulos oli koko tarkastelujakson heikoin, kun vastaava kymmenen vuoden keskiarvo oli 6 prosenttia.

Lakisääteiseen tapaturmavakuutustoimintaan sitoutuneelle pääomalle saatiin laskelmien mukaan vuonna 2011 niin ikään tappiollinen noin -17 prosentin tuotto. Myös tässä suhteessa vuosi 2011 oli lakisääteisen tapaturmavakuutuk- sen näkökulmasta verraten huono. Koko tarkastelujakson 2002–2011 keskimääräinen tuotto oli 11 prosenttia.

Lisätietoja antaa johtava matemaatikko Pirkko Welin-Siika- luoma, puhelin 010 831 5533.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 3 (22)

Yleistä

Selvitystä varten vakuutusyhtiöiltä on kerätty aineistoa tilivuosilta 2002–2011. Aineistot perustuvat sekä tilinpäätöksen mukaisiin että vakuutusyhtiöiden sisäisen laskennan tuottamiin tietoihin, jotka ovat osittain tilintarkastamattomia. Selvitys käsittää ainoastaan tapaturmavakuutuslain mukaisia tietoja. Lakisääteinen urheilijoiden tapaturmavakuutus jää täten tarkastelun ulkopuolelle.

Jollei toisin määritellä, bruttoluvuilla tarkoitetaan lukuja ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Vastaavasti nettoluvuilla tarkoitetaan lukuja jälleenvakuuttajien osuuden vähentämisen jälkeen, eli yhtiön omalla vastuulla olevaa osuutta. Tasoitusmäärä on jätetty tulostarkastelun ulkopuolelle eikä se siis tässä sisälly vakuutustekniseen vastuuvetäen. Selvityksen tulosluvut on laskettu ennen veroja.

Yhtiökohtaiset tiedot annetaan tarkastelujakson keskiarvojen mukaisina. Tulosta kuvaavista suhdeluvuista annetaan lisäksi hajontatiedot.

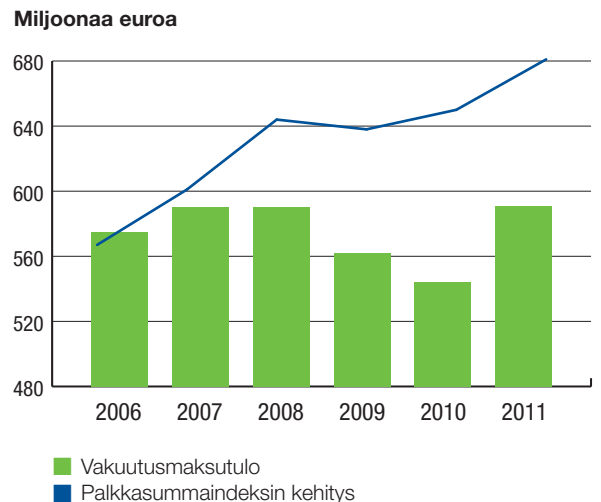
Maksutulon kehitys

Vuonna 2011 lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoitti 12 suomalaista vakuutusyhtiötä sekä yksi muussa ETA-valtiossa sijaitsevan vakuutusyhtiön sivuliike¹. Vuoden 2011 tuloslaskelman mukainen vakuutusmaksutulo² ennen luottotappioiden ja jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä oli 591,0 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2010 oli ollut 544 miljoonaa euroa. Maksutulo kasvoi 8,6 prosenttia.

Vuoden 2011 palkkasumma, josta lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksun taso on riippuvainen, oli koko talouden osalta (sisältää julkisen sektorin) 4,8 prosenttia suurempi kuin vuonna 2010. Täten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksutulokehitys ylitti palkkasumman yleisen kehityksen.

Kuvassa 1 esitetään vakuutusmaksutulon ja palkkasummaindeksin kehitys vuosina 2006–2011.

Kuva 1. Vakuutusmaksutulon kehitys

Kuvasta nähdään, että maksutulo on näinä vuosina kasvanut maltillisemmin kuin palkkasummaindeksi. Vertaillaessa maksutulon ja palkkasummaindeksin muutoksia vuosittain, havaitaan, että maksutulon kehitys on tarkastelujaksolla ylittänyt palkkasumman kehityksen vuosina ainoastaan vuonna 2011.

1 ETA-vakuutusyhtiö, joka harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa sijoittautumisoikeuden perusteella.

2 Tuloslaskelman mukaiseen maksutuloon eivät sisälly luottotappiot, työsuojelumaksu ja sairaanhoitomaksu (poistui vuonna 2005) eivätkä vuodesta 2007 lähtien myöskään jakojärjestelmämaksut.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 4 (22)

Markkinaosuudet

Taulukossa 1 esitetään Suomessa toimivien yhtiöiden ja sivuliikkeen markkinaosuudet sekä koko tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettua vakuutustoimintaa koskien että erikseen erityyppisten vakuutusten osalta. Vakuutukset on taulukossa luokiteltu pakollisiin työajan taulustotariffoitaviin ja erikoistariffoitaviin vakuutuksiin sekä vapaaehtoisin työajan ja vapaa-ajan vakuutuksiin. Taulukon luvut ilmoittavat vakuutuslaitosten markkinaosuudet prosentteina. Yhteensävivillä kerrotaan kunkin vakuutustyyppin maksutulo miljoonina euroina.

Tapaturmavakuutuslain mukaan pakolliset tapaturmavakuutukset jaetaan erikoistariffoitaviin ja taulustotariffoitaviin vakuutuksiin. Jos vakuutusmaksu tai vakuutuksen perusteella maksettavien korvausten määrä on riittävän suuri, tulee vakuutusnottajan oma vahinkotilasto ottaa huomioon vakuutusmaksua määrättäessä. Tällaisia vakuutuksia kutsutaan erikoistariffoitaviksi vakuutuksiksi, ja ne ovat määritelmänsä mukaisesti lähinnä suurten yritysten vakuu-

tuksia. Muita, pienempiä vakuutuksia, kutsutaan taulustotariffoitaviksi vakuutuksiksi. Niissä vakuutuksenottajan oma vahinkotilasto ei vaikuta vakuutusmaksuun.

Pakollisten vakuutusten lisäksi tapaturmavakuutuslaissa säädetään myös mahdollisuudesta ottaa vapaaehtoinen vakuutus tietyissä tilanteissa. Korvauseuudet ja korvattavat vahinkotapahtumat ovat tällöin pääsääntöisesti samat kuin lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Tapaturmavakuutuslain 57 §:n 1 momentin mukainen vapaaehtoinen työajan vakuutus on tarkoitettu niitä tilanteita varten, jolloin työtä tekevä henkilö ei kuulu pakollisen lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin. Tällaisia henkilöitä voivat olla esimerkiksi työnantaja itse, työnantajan taloudessa vakinaisesti elävä perheenjäsen tai johtavassa asemassa oleva yhtiön enemmistöosakas. Tapaturmavakuutuslain 57 §:n 2 ja 3 momentin mukaan vapaaehtoisella vakuutuksella voidaan työntekijän tapaturmavakuutusturva laajentaa koskemaan myös vapaa-aikaa.

Taulukko 1. Suomalaisten vakuutusyhtiöiden ja ETA-sivuliikkeiden vakuutusmaksutulon mukaiset markkinaosuudet prosentteina (pykäläviittaukset tapaturmavakuutuslakiin)

	Pakollinen työajan vakuutus, taulustomaksut			Pakollinen työajan vakuutus, erikoismaksut			Vapaaehtoinen työajan vakuutus (57§ 1 mom.)			Vapaa-ajan vakuutus (57§ 2,3 mom.)			Yhteensä		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
A-Vakuutus	5,6	5,4	5,4	2,6	2,4	2,8	7,7	7,0	8,3	5,9	5,6	5,5	4,2	4,0	4,3
Aktia	3,4	3,4	3,1	1,6	1,6	1,5	2,6	2,6	3,0	2,8	2,7	2,3	2,4	2,4	2,2
Fennia	15,3	14,1	15,5	14,9	12,8	13,6	10,7	11,6	13,2	15,2	16,3	14,2	14,7	13,4	14,3
If	19,5	19,8	19,0	30,8	30,0	29,0	9,7	9,0	10,5	22,6	22,7	19,8	24,9	24,4	23,6
Lähivakuutus	8,3	8,8	8,2	0,8	0,7	0,8	8,7	9,4	11,4	5,0	5,6	5,4	4,2	4,4	4,4
Pohjantähti	3,3	3,2	3,0	0,9	0,8	0,9	2,6	2,6	2,7	2,2	2,2	2,0	1,9	1,9	1,8
Pohjola	20,1	18,5	19,0	30,0	31,5	29,8	18,7	17,0	21,0	30,3	28,5	26,7	26,0	25,9	25,3
Redarnas	0,1	0,2	0,1	1,0	0,8	0,7	0,0	0,0	0,0	3,1	3,0	2,3	0,8	0,7	0,6
Tapiola	21,3	23,1	23,3	15,8	17,4	18,5	35,6	37,2	26,0	10,3	10,7	19,5	18,7	20,3	20,8
Turva	0,8	0,8	0,7	0,6	0,8	1,0	1,2	1,2	1,2	0,6	0,6	0,5	0,7	0,8	0,8
Valio	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,3
Ålands	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Tryg*	1,7	2,2	2,2	0,2	0,2	0,2	2,1	2,2	2,4	1,2	1,4	1,2	0,9	1,1	1,1
Yhteensä (milj. eur.)	182,4	175,2	198,9	291,2	281,5	298,8	42,9	44,1	40,9	45,6	43,3	52,4	562,1	544,0	591,0

* Tryg on tanskalaisen Tryg Forsikring A/S:n Suomen sivuliike.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 5 (22)

Vakuutusmaksuista suurin osa aiheutuu pakollisista vakuutuksista. Pakollisten vakuutusten osuus maksutulosta olikin vuonna 2011 edeltävien vuosien tapaan 84 prosenttia. Pakollisten vakuutusten osalta puolestaan 60 prosenttia maksutulosta saatiin erikoistariffioitavista vakuutuksista. Vapaaehtoisissa vakuutuksissa vakuutusmaksut jakautuivat lähes tasan työajan ja vapaa-ajan vakuutuksiin.

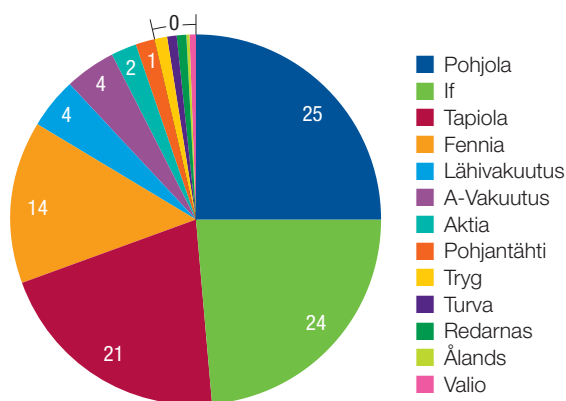
Koko liikettä tarkasteltaessa vuonna 2011 suurin markkinaosuus, noin 25,3 prosenttia, oli Pohjolalla. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 25,9 prosenttia, joten yhtiön markkinaosuus pieneni 0,6 prosenttiyksikön verran. Myös toiseksi suurimman osuuden omaavalla Ifillä markkinaosuus aleni 0,8 prosenttiyksiköllä 23,6 prosenttiin. Seuraavaksi suurimmista Tapiola kasvatti markkinaosuuttaan noin 0,5 prosenttiyksikköä 20,8 prosenttiin. Myös Fennia onnistui kasvattamaan markkinaosuuttaan 0,9 prosenttiyksikköä 14,3 prosenttiin. Neljä suurinta yhtiötä vastasivat siten noin 84 prosenttia koko markkinoista. Loppujen yhtiöiden yhteensä laskettu markkinaosuus säilyi edelliseen vuoteen verrattuna samalla tasolla ollen 16 prosenttia. Kuvassa 2 esitetään markkinaosuudet vuodelta 2011 suuruusjärjestyksessä.

Tarkasteltaessa markkinaosuuksia vakuutustyypeittäin havaitaan, että markkinat jakautuvat eri tavoin eri luokissa. Taulustotariffioitavissa vakuutuksissa neljä suurinta yhtiötä hallitsivat 77 prosenttia markkinoista. Suurin osuus on Tapiolalla (23,3 prosenttia) ja sen jälkeen tulivat If (19,0), Pohjola (19,0) ja Fennia (15,5). Sen sijaan erikoistariffioitavissa vakuutuksissa Pohjola ja If olivat jälleen selkeästi markkinajohtajia 29,8 ja 29,0 prosentin osuuksillaan, ja Tapiola ja Fennia tulivat perässä 18,5 ja 13,6 prosentin osuudella. Yhteensä nämä neljä suurinta vastasivat 91,0 prosenttia markkinoista.

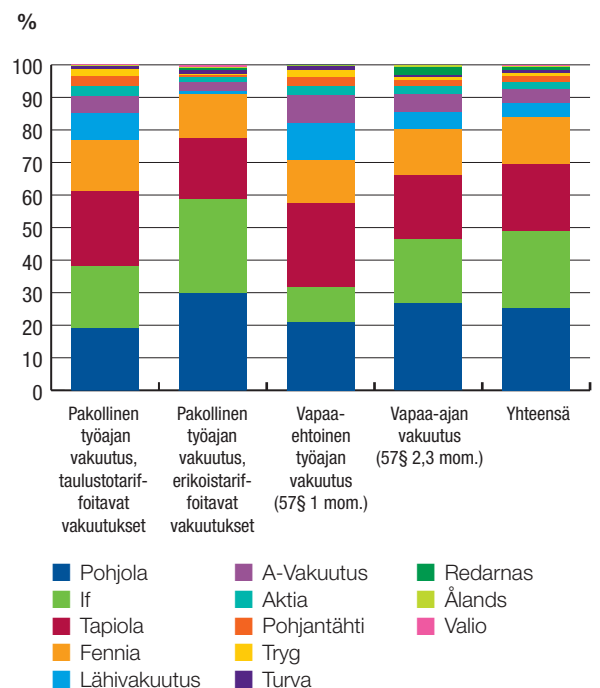
Vapaaehtoisten työajan vakuutusten osalta selkeästi suurin markkinaosuus oli Tapiolalla (26,0 %). Pohjola kasvatti osuuttaan edellisvuoteen nähden 21,0 prosenttiin ja noin 10 prosentin osuudet olivat Fennialla (13,2), Lähivakuutuksella (11,4) ja Ifillä (10,5). Vapaa-ajan vakuutusten osalta Pohjola jatkoi markkinajohtajana 26,7 prosentilla, ja If (19,8), Fennia (14,2) ja Tapiola (14,2) olivat seuraavaksi suurimmat vakuuttajat.

Kuvassa 3 esitetään vakuutusyhtiöiden osuudet vakuutustyypeittäin.

Kuva 2. Markkinaosuudet, %

Kuva 3. Markkinaosuudet

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 6 (22)

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tulokset

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tulosta arvioidaan seuraavassa kolmea eri menetelmää käyttäen. Esitetyt kolme tuloksen arviointitapaa edustavat eri näkökulmia tuloksen muodostumiseen.

Ensimmäisessä menetelmässä lasketaan niin sanottu tasoitettu vakuutusliikkeen tulos, jossa tuloksesta on eliminoitu kertaluonteisia ja poikkeuksellisia eriä. Laskelmassa otetaan huomioon liikkeelle kohdistettuja sijoitustuottoja riskittömän koron verran. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos pyrkii mittaamaan sitä, missä suhteessa vakuutusmaksut ovat vakuutuksista aiheutuviin odotusten mukaisiin kustannuksiin. Tasoitettu tulos kuvaa vakuutusmaksujen tasoa hinnoittelunäkökulmasta, ja sen avulla saadaan arvio vakuutusmaksuihin sisältyvästä varmuuslisästä. Tässä lähestymistavassa tulosta arvioidaan vakuutuksenottajan näkökulmasta.

Toiseksi lasketaan vakuutusliikkeen tulos ilman tasoitusta. Tämä kuvaa vakuutusliikkeen tarkastelujaksolla toteutunutta tulosta. Vakuutusliikkeen tulosta laskettaessa otetaan huomioon vastuuvelan katteelle kohdistetut käypäarvoiset sijoitustuotot. Vakuutusliikkeen tasoiattamaton tulos mittaa vakuutusliikkeen kannattavuutta vakuutusyhtiön näkökulmasta.

Kolmas tulos on niin sanottu vakuutustoiminnan tulos, jonka avulla arvioidaan lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tuottamaa tulosta suhteessa tähän vakuutuslajiin sitoutuneeseen pääomaan. Vakuutustoiminnan tuloksessa otetaan huomioon myös sitoutuneelle pääomalle saatuja sijoitustuottoja. Vakuutustoiminnan tuloksen avulla saadaan arvio vakuutustoimintaan sitoutuneelle pääomalle saadusta kokonaistuotosta, eli tämä edustaa omistajien näkökulmaa vakuutustoiminnan kannattavuuteen.

Seuraavassa esitetään näillä kolmella tavalla lasketut suomalaisten vakuutusyhtiöiden³ tulokset vuosilta 2002–2011 (kuvat 4–6). Yksityiskohtaiset laskelmat annetaan liitteissä 1–3. Koska sijoitustuottojen kohdistaminen vakuutuslajille perustuu aina arvioon, esitellään myös sijoitustuottojen kohdistamisessa käytetyt periaatteet.

³ Laskelmat eivät sisällä Tryg Forsikring A/S Suomen sivuliikkeen tietoja.

Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos

Vakuutusliikkeen tasoitetusta tuloksesta eliminoidaan tulokseen vaikuttavia poikkeuksellisia tai kertaluonteisia eriä kuten vastuuvelan laskuperusteisiin tehtyjen muutosten vaikutukset. Edelleen tasoitetussa tuloksessa vakuutusliikkeen kohdistetaan sijoitustoiminnan tuottoja toteutuneiden tuottojen asemasta nettovastuuvellalle lasketun riskittömän tuoton verran. Tasoitetussa tuloksessa on täten eliminoitu tekijöitä, jotka aiheuttavat tulokseen vuotuista heilahtelua ja siten vaikeuttavat tulosten vertailtavuutta. Tasoitettuun tulokseen vaikuttavat kuitenkin volatiliiteettia aiheuttavina tekijöinä erityisesti korvauskulujen ja tasoitusvakuutusmaksujen⁴ vaihtelu.

Nettovastuuvelan riskitön tuotto on laskelmassa arvioitu siten, että neljännesvuosittaiselle keskimääräiselle nettovastuuvellalle hyvitetään määrä, joka vastaa saman tarkastelujakson aikana noteerattua keskimääräistä riskitöntä korkoa. Riskittömänä korkona käytetään tässä sellaista Suomen valtion obligaation korkotuottoa, jonka erääntymisaika parhaiten vastaa 10 vuotta. Yhtiöt voivat soveltaa myös tarkempaa laskentatekniikkaa, jossa huomioidaan vastuuvelan rahavirtoja seikkaperäisemmin.

Tasoitettu laskelma antaa pitkällä ajanjaksolla informaatiota vakuutusmaksuista hinnoittelunäkökulmasta. Koska vakuutusmaksujen määräytymisperiaatteiden tulee olla tiedossa jo vakuustarjouksia tehtäessä ennen vakuutuskauden alkamista, niin vakuutusmaksujen taso kiinnittyy ennen kuin näistä vakuutuksista aiheutuvat kustannukset realisoituvat. Lakisääteiselle tapaturmavakuutukselle on tyypillistä, että vakuutuksista aiheutuvat lopulliset kustannukset selviävät hyvin hitaasti, usein vasta kymmenien vuosien kuluttua. Näin ollen hinnoittelu perustuu yhtiön näkemykseen todennäköisistä tulevista kustannuksista sekä varovaiseen arvioon vakuutusliikkeen sitoutuneiden varojen pidemmän aikavälin tulevista sijoitustuotoista. Laskelma, jossa korvauksista on eliminoitu kertaluonteiset laskuperustemuutokset ja jossa sijoitustuotot on laskettu riskittömän tuoton mukaisina, pyrkii antamaan

⁴ Vakuutuskauden vakuutusmaksun muodostavat ennakkovakuutusmaksu ja tasoitusvakuutusmaksu. Jos vakuutuskauden lopullinen vakuutusmaksu ylittää tai alittaa perityn ennakkovakuutusmaksun määrän, vakuutuksenottajalta peritään tai hänelle palautetaan tasoitusvakuutusmaksuna lopullisen maksun ja ennakkomaksujen erotus.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

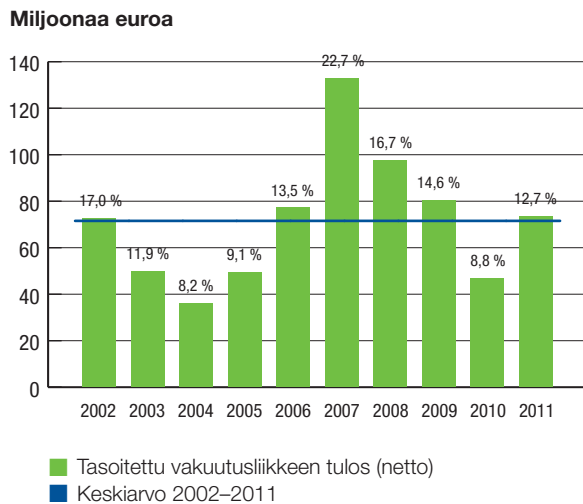
8.11.2012

Sivu 7 (22)

käsityksen vakuutusten odotusten mukaisesta tuottotasosta. Vahinkoihin liittyvän vuotuisen vaihtelun tasaantuminen edellyttää kuitenkin tasoitetun tuloksen osalta tarpeeksi pitkää tarkastelujaksoa, jotta talouden suhdanteiden vaikutus vahinkomenoon tulisi riittävästi otettua huomioon.

Liitteessä 1 annetaan tarkempi laskelma tasoitetun tuloksen muodostumisesta.

Kuva 4. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos (milj. euroa) ja tulos suhteessa bruttomaksutuloon (%)

Suomalaisten yhtiöiden tasoitettu vakuutusliikkeen tulos oli vuonna 2011 73,5 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli ollut 46,8 miljoonaa euroa. Tulos kasvoi siis 26,7 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Koko tarkastelujaksolla 2002–2011 tuloksen keskiarvo oli 71,5 miljoonaa euroa.

Tuloksen paraneminen selittyy pääosin maksujen kasvamisella. Nettomaksutulo kasvoi edellisestä vuodesta 46,1 miljoonaa euroa 528,2 miljoonasta 574,3 miljoonaan euroon. Maksunkorotuksilla yhtiöt varautuivat mm. eliniän pitenemisestä johtuvaan korvauskulun kasvamiseen. Laskelmassa käytetty Suomen valtion 10 vuoden kuluttua erääntyvien obligaatioiden tuotto oli vuonna 2011 keskimäärin 3,01 prosenttia eli lähes sama kuin edeltävänä vuonna (3,00). Tasoitettuun tulokseen allkoitu korkotuotto oli vuonna 2011 96,2 miljoonaa euroa ja vuonna 2010 95,8 miljoonaa euroa, joten koko sektorin yhteenlasketut korkotuotot eivät juurikaan muuttuneet.

Kun tasoitettu tulos suhteutetaan tuloslaskelman mukaiseen bruttomaksutuloon⁵, saadaan vuoden 2011 tuottoprosentiksi 12,7. Tämä ylittää edellisen vuoden tuottoprosentin 8,8, mutta on hieman alhaisempi kuin koko tarkastelujakson tuottoprosenttien keskiarvo (13,5%).

Huolimatta mm. korvauskuluun liittyvästä vuotuisesta satunnaisvaihtelusta, vakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu tasoitettu tulos on koko yhdeksän vuoden tarkastelujaksolla ollut selvästi positiivinen. Alimmillaan tulos oli vuonna 2004, jolloin suhdeluku oli 8,2 prosenttia. Suhdeluvun 10 vuoden keskiarvo 13,5 prosenttia on korkea, kun sitä vertaa esimerkiksi tuottoprosenttien keskihajontaan, joka oli 4,5 prosenttiyksikköä. Koko alan kannalta näyttääkin siltä, että vakuutusten hinnoittelu on ollut turvaavaa.

Vakuutusliikkeen tulos

Vakuutusliikkeen (tasoittamaton) tulos saadaan palauttamalla tulokseen tasoitetussa tuloksessa oikaistut vastuvelan laskuperustemuutosten vaikutukset sekä ottamalla huomioon nettovastuvelan katteelle laskettu käypäarvoinen sijoitustuotto. Käypäarvoinen tuotto voi olosuhteista riippuen olla myös edellä mainittua riskitöntä tuottoa pienempi. Näin saatu tulos edustaa vakuutusliikkeen toteutunutta tulosta. Tuloksen hajonta heijastaa puolestaan vakuutusyhtiöiden vastuulla olevan pitkän aikavälin vakuutus- ja sijoitusriskin tasoa.

Laskelmassa sijoitustuottojen kohdistaminen on tehty jakamalla ensin vakuutusyhtiön tilinpäätöksen mukaiset käypäarvoiset sijoitustuotot nettovastuvelan, pääoma-vaatimuksen⁶ ja tämän ylittävän pääoman kesken, näiden suhteessa. Tämän jälkeen lakisääteiselle tapaturmavakuutukselle kohdistetaan sen vastuvelan mukainen osuus vastuuvellalle jaetusta sijoitustuotosta. Tässä sijoitustuottojen jakosäännössä ei oteta huomioon sitä, että vastuuvellkaa kattava omaisuus saattaa poiketa paljonkin yhtiön koko sijoitusjakaumasta ja että eri vakuutuslajien vastuvelan katteet saattavat määräytyä eri tavoin riippuen esimerkiksi vastuuvellan duraatiosta.

Vakuutusyhtiölain mukaan yhtiön on vastuuvellkaa katettaessa otettava huomioon, millaista vakuutusliikettä yhtiö harjoit-

5 Jakojärjestelmän rahoitusosuudella oikaistuna.

6 Vuosina 2002–2007 vakavaraisuuspääoman tavoiteraja VPO₁; vuodesta 2008 alkaen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 8 (22)

taa, ja tämän mukaisesti huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Vastuuvelan katetta koskeekin yksityiskohtainen katesäännöstö, jolla pyritään erityisesti rajoittamaan katteeseen liittyvää keskittymäriskiä ja vastapuoliriskiä. Koska lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vastuuvelasta suurin osa muodostuu eläkevastuista, kattavien varojen varmuuteen ja rahaksi muutettavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tämän johdosta yhtiöt käyttävät olennaisessa määrin rahoitusmarkkinainstrumentteja vastuuvelan kattamiseen.

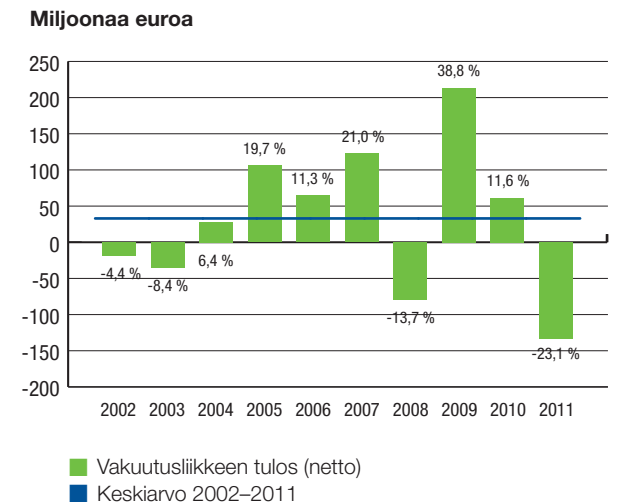
Analyyssia varten on vertailun vuoksi laskettu myös vaihtoehtoinen tulos, jossa nettovastuuvelan tuotto yli riskittömän koron perustuu toisenlaiseen määrätymistapaan. Vaihtoehtoisessa laskelmassa pyritään ottamaan paremmin huomioon vastuuvelan katteen erityisluonne. Vuosien 2007–2011 vaihtoehtoinen sijoitustuotto perustuu yhtiöiltä kerättyihin tietoihin vastuuvelkaa kattavasta omaisuudesta. Vuotta 2007 aikaisempien vuosien osalta tällaista tietoa ei ole käytettävissä, joten sijoitustuotot kohdistetaan lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vastuuvelan katteelle keskimääräistä jakosääntöä käyttäen. Jakosääntö perustuu oletukseen, että yhtiö pitää sijoitussalkussaan joukkovelkakirjalainoja ensisijaisesti vastuuvelan ja erityisesti eläkevastuiden kattamiseksi⁷.

Vaihtoehtoisen laskelman avulla saadaan käsitys siitä, millainen merkitys sijoitustuottojen allokoinnilla on tuloksen kannalta.

⁷ Laskelmassa oletetaan, että yhtiö kattaa eläkevastuunsa ensisijaisesti joukkovelkakirjalainojen avulla. Jos yhtiöllä on joukkovelkakirjalainoja enemmän kuin katettava eläkevastuu edellyttää, niin katsotaan, että yhtiö käyttää näitä ensisijaisesti muun vastuuvelan kattamiseen. Näin ollen eläkevastuille laskettu sijoitustuotto perustuisi yleensä lähes kokonaan joukkovelkakirjalainoille saatuaan tuottotasoon ja muulle vastuuvelalle laskettu tuotto yleensä tämän ja muiden sijoitusten tuottotasojen painotettuun keskiarvoon.

Koska Finanssivalvonnalla on vuosilta 2002–2004 käytettävissään yhtiöiden käypäarvoiset sijoitustuotot vain koko sijoitussalkun osalta, mutta ei sijoitusinstrumentikohtaisesti, niin näiden vuosien osalta on vaihtoehtoista tulosta laskettaessa edelleen jouduttu arvioimaan rahoitusmarkkinavälineille saadut keskimääräiset sijoitustuotot.

Kuva 5. Vakuutusliikkeen tulos (milj. euroa) ja tulos suhteessa maksutuloon (%)

Kuvasta 5 nähdään, että vakuutusliikkeen tulos vaihtelee voimakkaasti vuodesta toiseen. Vakuutusliikkeen tulos oli 133,7 miljoonaa euroa tappiollinen, mikä oli 195,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisellä vuonnalla. Tähän vaikuttivat laskuperustemuutokset, jotka heikensivät tulosta 145,6 (41,2) miljoonaa euroa sekä laskelmaan kohdistettujen käypäarvoisten sijoitustuottojen aleneminen 117,6 eurolla edellisestä vuodesta. Laskuperustemuutoksista merkittävimmät liittyivät Tapaturmavakuutuslaitosten liitossa ja Liikennevakuutuskeskuksessa kehitetyn uuden referenssikuolevuusmallin käyttöönottoon sekä diskonttokorkoon tehtyihin alennuksiin. Vuoden 2011 vakuutusliikkeen tulos oli koko kymmenvuotisen tarkastelujakson huonoin. Tarkastelujakson keskimääräinen tulos oli 32,9 miljoonaa euroa.

Vaihtoehtoista sijoitustuottojen allokoointia käyttäen vakuutusliikkeen keskimääräinen tulos oli tarkastelujaksolla hieman korkeampi kuin alkuperäisellä sijoitusajalla, ollen 38,1 miljoonaa euroa. Vaikka tarkastelujakson tulos olikin samaa suuruusluokkaa sijoitustuottojen laskutavasta riippumatta, niin vuositasolla tarkastellen näillä kahdella tavalla lasketut tulokset saattoivat kuitenkin poiketa toisistaan huomattavasti. Tämä johtui pitkälti kahden suurimman sijoitusluokan – korkoinstrumenttien ja osakkeiden – käypäarvoisten sijoitustuottojen erisuuntaisesta kehityksestä kyseisinä vuosina.

Kun tulos suhteutetaan tuloslaskelman mukaiseen bruttomaksutuloon, saadaan vuoden 2011 tuotto prosentiksi

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 9 (22)

-23,1 prosenttia. Pelkästään vastuuvelan laskuperusteisiin tehdyt muutokset heikensivät tulosta 25,2 prosenttiyksiköllä. Tulosprosentin keskiarvoksi tarkastelujaksolla 2002–2011 saatiin 5,9 prosenttia, ja keskihajonnaksi 18,6 prosenttiyksikköä. Vaihtoehtoista sijoitustuottojen allokointia käyttäen vakuutusliikkeen keskimääräinen tulos oli tarkastelujaksolla hieman korkeampi, 7,4 prosenttia.

Tasoiittamattoman tuloksen osalta laskettuja suhdelukuja voidaan pitää lähinnä suuntaa-antavina johtuen sijoitustuottojen allokointiin liittyvistä approksimaatioista. Tulosten perusteella näyttäisi kuitenkin siltä, että vakuutusliike on ollut vakuutusyhtiöille keskimäärin kannattavaa.

Vakuutustoiminnan tulos

Vakuutusliikkeen tulosta laskettaessa arvioitiin vakuutusliikkeen odotusten mukaista ja toteutunutta kannattavuutta. Vakuutustoiminnan tulosta mitattaessa otetaan huomioon lisäksi se, että vakuutustoiminnan harjoittamiseen sitoutuu pääomia ja että niitä kattaville varoille saadaan sijoitustuottoja. Vakuutustoimintaan liittyy riskejä, jotka toteutuessaan aiheuttavat yhtiölle tappioita. Tämän vuoksi yhtiöllä tulee olla pääomia, jotka ovat tarvittaessa käytettävissä tappioiden peittämiseen. Vakuutusyhtiölaissa määritellään vähimmäisvaatimus ja tavoiteraja tällaiselle pääomalle⁸. Näitä kutsutaan oikaistun vakavaraisuuspääoman vähimmäismääräksi ja tavoiterajaksi.

Laissa esitetyt pääomavaatimukset lasketaan koko yhtiön tasolla. Jotta pääomat voitaisiin ottaa huomioon tapaturmavakuutusta koskevissa laskelmissa, ne tulee ensin kohdistaa vakuutuslajeille. Tässä laskelmassa lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen sitoutunutta pääomaa arvioidaan lajille kohdistetun oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajan avulla. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus pääomavaatimuksesta lasketaan käyttäen jakoperusteena omalla vastuulla olevia maksutuottoja ja vastuuvelkaa⁹.

⁸ Vakuutusyhtiölaki (521/2008) 12 luku 13 §.

⁹ Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus pääomavaatimuksesta lasketaan käyttäen jakosuhdetta missä B = nettomaksutuotto, VT_{min} = vakuutusteknisistä riskeistä johtuva pääomavaatimus ja S = sijoitusriskistä johtuva pääomavaatimus.

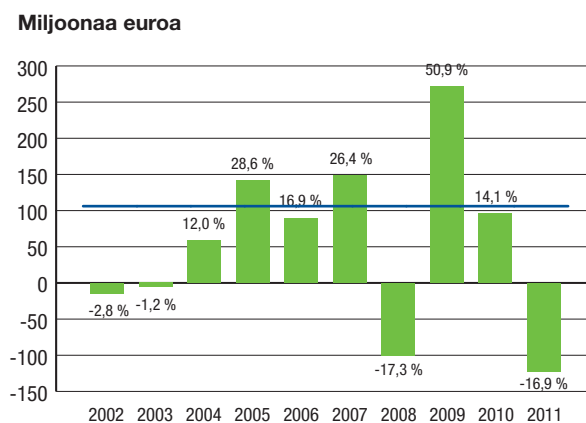
$$y = \frac{\text{nettovastuuvelka (lak. tap.)} + 0,8 \cdot \frac{B(\text{lak. tap.})}{B} \cdot VT_{min} + 1,8 \cdot \frac{\text{nettovastuuvelka (lak. tap.)}}{\text{nettovastuuvelka}} \cdot S}{\text{nettovastuuvelka} + 0,8 \cdot VT_{min} + 1,8 \cdot S}$$

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutustoiminnan tulos saadaan, kun vakuutusliikkeen tulokseen lisätään lajille kohdistetun pääomavaatimuksen katteelle laskettu käypäarvoinen sijoitustuotto. Sijoitustuoton määrittäminen tapahtuu ottamalla lajille kohdistettua pääomavaatimusta vastaava osuus koko pääomavaatimukselle kohdistetuista sijoitusten käypäarvoisista nettotuotoista. Laskelmassa oletetaan, että vastuuvelkaa ja pääomavaatimusta kattavaan omaisuuteen liittyvät sijoitustuotot ovat vastaavantasoisia kuin koko omaisuuteen liittyvä keskimääräinen sijoitustuotto.

Kuten vakuutusliikkeen tulosta laskettaessa, niin tässäkin esitetään myös vaihtoehtoinen tulos, joka perustuu toisenlaiseen sijoitustuottojen kohdistamistapaan. Siinä vakuutusliikkeen tulos lasketaan käyttäen vaihtoehtoista sijoitustuottojen allokointia, ja arvio sitoutunutta pääomaa kattavalle omaisuudelle saatavasta sijoitustuotosta perustuu siihen omaisuusmassaan, jota ei tarvita vastuuvelan kattamiseen. Sitoutuneena pääomana käytetään tässä vuoden alun ja vuoden lopun pääomavaatimusten keskiarvoa.

Vakuutustoiminnan tulos esitetään kuvassa 6 sekä liitteessä 3.

Kuva 6. Vakuutustoiminnan tulos (milj. euroa) ja tulos suhteessa keskimääräiseen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajaan (%)

■ Vakuutustoiminnan tulos
■ Keskiarvo 2002–2011

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 10 (22)

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksensitoutuneen pääoman katteelle kohdistettujen käypäarvoisten sijoitustuottojen arvioidaan vuonna 2011 olleen 11,0 (34,8) miljoonaa euroa. Näin ollen vuoden 2011 vakuutustoiminnan tulos oli -122,7 (96,3) miljoonaa euroa. Suhteutettuna keskimääräiseen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajaan, tämä tarkoittaa noin -16,9 (14,1) prosentin tuottoa sitoutuneelle pääomalle. Koko tarkastelujaksolla sitoutuneen pääoman tuotto oli keskimäärin 11,1 prosenttia. Vaihtoehtoinen laskelma johti koko tarkastelujakson osalta hieman alhaisempaan keskimääräiseen tuottoprosenttiin (10,6) kuin alkuperäinen laskelma.

Yhtiökohtaiset tulokset

Liitteissä 4–6 esitetään suomalaisten vakuutusyhtiöiden osalta lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusliikkeen ja vakuutustoiminnan tuloslaskelmat tarkastelujakson 2002–2011 keskiarvoina yhtiöittäin. ETA-sivuliikkeen osalta esitetään vakuutusliikkeen tuloslaskelmat vuosien 2008–2011 keskiarvoina¹⁰ siten, että nettovastuuvelan käypäarvoinen tuotto on arvioitu käyttäen keskimääräisiä tuottotasojä. Tulosprosenttien aritmeettisten keskiarvojen alla esitetään vastaavat keskihajonnat. Liitteessä 7 annetaan lisäksi vakuutusyhtiölain tarkoittama yhtiökohtainen toteutunut tulos viideltä viimeisimmältä vuodelta.

Kun koko alaa tarkasteltaessa hinnoittelu on ollut turvaa- vaa ja sekä vakuutusliike että vakuutustoiminta ovat olleet keskimäärin kannattavia, niin yksittäisten yhtiöiden osalta tilastosta lasketut tulokset poikkeavat toisistaan paljon. Tulosten eroja selittävät paitsi erilaiset maksujen ja sijoitustuottojen tasot niin myös tulosten vuotuinen satunnaisvaihtelu. Yksittäisen yhtiön tulokseen liittyvä vuotuinen vaihtelu on tyypillisesti suurempaa kuin mitä havaitaan yhteenlasketussa aineistossa. Jopa tasoitetussa vakuutusliikkeen tuloksessa erityisesti maksutuloltaan pienillä yhtiöillä keskihajonnat saattavat olla huomattavan suuria. Tämä tarkoittaa sitä, että laskukaavan tulosta tasoittava vaikutus toteutuu yksittäisiä vakuutusyhtiöitä tarkasteltaessa kovin eri tavoin yhtiön koosta riippuen.

Tulosten heilahtelussa yhtenä keskeisenä selittävänä tekijänä on korvauksiin liittyvä satunnaisvaihtelu. Lakisääteisessä

tapaturmavakuutuksessa yhtiön ei ole mahdollista vaikuttaa vahingosta maksettavan korvauksen suuruuteen, joka määräytyy tapaturmavakuutuslain mukaan. Koska korvaus ei riipu vakuutusyhtiön koosta, pienellä yhtiöllä yksittäiset vahingot voivat heilauttaa tulosta merkittävästi.

Toteutuneita, tasoittamattomia, vakuutusliikkeen tuloksia vertailtaessa havaitaan, että yhtiöt ovat menestyneet tarkastelujaksolla vallinneissa suhdanneolosuhteissa hyvin eri tavoin. Suurimmilla yhtiöillä (maksutulo yli 50 miljoonaa euroa) keskimääräinen vakuutusliikkeen tulos suhteessa bruttomaksutuloon vaihteli -6,7 prosentista 12,4 prosenttiin. Pienimmillä suomalaisilla yhtiöillä (maksutulo alle 5 miljoonaa euroa) taas keskimääräinen tulos vaihteli -44,9 prosentista 53,1 prosenttiin. Lopuilla yhtiöistä (maksutulo 5 miljoonasta 50 miljoonaan) tulos asettui 10,0 ja 21,7 prosentin välille.

Keskimääräinen vakuutustoiminnan tulos vaihteli vastaavasti suurilla yhtiöillä -2,0 prosentista 16,7 prosenttiin, keskisuurilla 12,8 prosentista 65,3 prosenttiin ja pienillä 5,6 prosentista 49,3 prosenttiin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan.

Tunnuslukuja

Yhdistetyn kulusuhteen erittely

Yhdistetty kulusuhde on yksi yleisimmin käytetyistä tuloksen mittareista. Seuraavissa taulukoissa esitetään yhteen- veto yhdistetystä kulusuhteesta ja sen muodostumisesta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa suomalaisten vakuutusyhtiöiden osalta kolmen viimeisimmän vuoden osalta. Suhteet lasketaan omalla vastuulla olevista tiedoista. Taulukoissa keskiarvolla tarkoitetaan yhtiöiden suhdelukujen aritmeettista keskiarvoa. Yhteenlaskettu suhdeluku on puolestaan laskettu yhtiöiden yhteenlasketuista lähtötiedoista, eli kyseessä on maksutuotoilla painotettu keskiarvo.

Yhdistetyllä kulusuhteella tarkoitetaan vahinkosuhteen ja liikekulusuhteen summaa. Taulukossa 2 vahinkosuhde on edelleen jaettu riskisuhteeseen ja korvaustoiminnan hoitokulusuhteeseen. Riskisuhteella tarkoitetaan vahinkokorvauskulun suhdetta maksutuottoihin ja hoitokulusuhteella korvaustoiminnan hoitokulujen suhdetta maksutuottoihin. Liikekulusuhde saadaan jakamalla muut kuin korvaustoiminnan tai sijoitustoiminnan liikekulut maksutuotoilla.

¹⁰ Tryg aloitti lakisääteisen tapaturmavakuutuksen harjoittamisen Suomessa vuonna 2007.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 11 (22)

Taulukko 2. Vakuutusyhtiöiden vahinkosuhde

	Riskisuhde			Korvaustoiminnan hoitokulusuhde			Vahinkosuhde		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Korkein	165,1 %	107,5 %	120,3 %	23,3 %	24,9 %	23,3 %	181,6 %	119,8 %	131,6 %
Mediaani	72,4 %	84,0 %	81,3 %	6,7 %	7,5 %	6,7 %	81,9 %	90,8 %	95,8 %
Keskiarvo	76,1 %	81,2 %	85,6 %	9,2 %	9,2 %	8,6 %	85,3 %	90,4 %	94,2 %
Yhteenlaskettu	84,1 %	95,2 %	107,1 %	8,6 %	7,6 %	8,1 %	92,8 %	102,8 %	115,2 %
Alin	31,0 %	43,9 %	33,2 %	4,9 %	3,4 %	4,3 %	36,5 %	51,3 %	39,9 %

Taulukosta nähdään, että vuoden 2011 yhteenlasketuista tiedoista laskettu vahinkosuhde kasvoi edellisestä vuodesta 12,4 prosenttiyksiköllä 115,2 prosenttiin. Yhtiökohtaiset erot vahinkosuhteessa olivat kuitenkin huomattavia. Vahinkosuhteiden aritmeettinen keskiarvo oli puolestaan 94,2 prosenttia, joka oli 3,9 prosenttiyksikköä edellisvuotista korkeampi. Keskimittojen erot selittyvät voimakkaasti keskittyneillä markkinoilla ja markkinajohtajien keskimääräistä korkeammilla vahinkosuhteilla.

Taulukossa 3 esitetään yhdistetyn kulusuhteen muodostuminen ennen ja jälkeen laskuperustekorkokululla oikaistusta. Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa, missä vastuuvelan eläkevastuut on diskontattu, diskonttokoron vuosittainen purkautuminen (laskuperustekorkokulu) kasvattaa korvauskuluja. Laskuperustekorkokululla oikaistulla yhdistetyllä kulusuhteella tarkoitetaan kulusuhdetta missä korvauskulusta on eliminoitu laskuperustekorkokulu.

Taulukko 3. Vakuutusyhtiöiden yhdistetty kulusuhde

	Vahinkosuhde			Vahinkosuhde (perustekorkokululla oikaistuna)		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Korkein	181,6 %	119,8 %	131,6 %	162,3 %	111,1 %	123,2 %
Mediaani	81,9 %	90,8 %	95,8 %	77,1 %	82,0 %	86,8 %
Keskiarvo	85,3 %	90,4 %	94,2 %	75,1 %	80,4 %	85,0 %
Yhteenlaskettu	92,8 %	102,8 %	115,2 %	78,7 %	88,0 %	101,7 %
Alin	36,5 %	51,3 %	39,9 %	36,5 %	46,6 %	35,5 %
Liikekulusuhde						
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Korkein	21,8 %	24,0 %	20,6 %	21,8 %	24,0 %	20,6 %
Mediaani	15,6 %	15,0 %	15,1 %	15,6 %	15,0 %	15,1 %
Keskiarvo	15,7 %	15,7 %	14,7 %	15,7 %	15,7 %	14,7 %
Yhteenlaskettu	14,1 %	14,3 %	13,7 %	14,1 %	14,3 %	13,7 %
Alin	10,7 %	11,3 %	7,8 %	10,7 %	11,3 %	7,8 %
Yhdistetty kulusuhde						
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Korkein	197,6 %	138,2 %	147,5 %	178,3 %	129,5 %	139,1 %
Mediaani	96,2 %	104,5 %	110,4 %	90,0 %	96,7 %	102,1 %
Keskiarvo	100,9 %	106,0 %	109,0 %	90,8 %	96,0 %	99,7 %
Yhteenlaskettu	106,8 %	117,1 %	129,2 %	92,7 %	102,3 %	115,4 %
Alin	50,3 %	70,9 %	59,2 %	50,9 %	66,2 %	54,9 %

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 12 (22)

Yhteenlaskettu liikekulusuhde oli vuonna 2011 keskimäärin 13,7 prosenttia, joka oli 0,6 prosenttiyksikköä alempi kuin edellisenä vuonna. Vahinkosuhteen tavoin myös liikekulusuhde vaihteli paljon yhtiöstä toiseen.

Keskimääräinen yhdistetty kulusuhde oli vuonna 2011 yhteenlaskettujen lukujen perusteella 129,2 prosenttia. Laskuperustekorkokulun vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen oli 13,9 prosenttiyksikköä kulusuhdetta kasvattava, joten laskuperustekorolla oikaistu kulusuhde vuonna 2011 oli 115,4 prosenttia. Vastaava aritmeettinen keskiarvo jäi puolestaan alle sadan prosentin 99,7 prosenttiin.

Liitteessä 8 tunnusluvuista esitetään kymmenen vuoden keskiarvot yhtiöittäin.

Herkkyyshanalyysi

Johtuen erityisesti eläkevastuiden suuresta määrästä, nettokorvausvastuu on lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa noin viisinkertainen nettovakuutusmaksutuloon verrattuna. Taulukossa 5 esitetään herkkyyshanalyysi siitä, miten yhdistetty kulusuhde reagoi maksutulon tai korvausvastuun muutoksiin. Olettaen, että kaikki muut erät pysyvät muuttamattomina, yhden prosentin kasvu nettovakuutusmaksutuloissa tai nettokorvausvastuussa vaikuttaa yhteenlaskettuihin yhdistettyihin kulusuhteisiin seuraavasti:

Taulukko 4. Yhteenlasketun yhdistetyn kulusuhteen herkkyyshanalyysi (%-yksikkövaikutus)

+ 1 prosentti	2009	2010	2011
Nettovakuutusmaksutuloissa	-1,1 %	-1,2 %	-1,3 %
Varsinaisessa nettokorvausvastuussa	5,4 %	5,8 %	5,7 %
+ etumerkki korottaa yhdistettyä kulusuhdetta			

Kulusuhteiden kehitys vahinkovuosittain

Edellä annettiin yhteenvetotietoa yhtiöiden yhdistetyistä kulusuhteista tilivuosittain. Seuraavassa tarkastellaan kulusuhteita ja niiden kehitystä vahinkovuosittain. Laskelmassa tarkastellaan erikseen kunkin vahinkovuoden aikana sattuneista vahingoista aiheutuvia vahinkokorvauksia. Vakuutusmaksut muodostuvat kyseiseen vahinkovuoteen kohdistetuista maksuista. Liikekuluja ja vahinkojen hoitokuluja

ei tässä kohdisteta vahinkovuosille, vaan niiden vaikutusta arvioidaan koko tarkastelujaksolta laskettujen keskimääräisten kulusuhteiden avulla. Tarkastelu perustuu bruttolokuihin, joista ei ole vähennetty jälleenvakuuttajan osuutta.

Koska sijoitustoiminnan huomioon ottaminen on lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa keskeisessä roolissa, niin bruttovakuutusmaksuihin lisätään tässä tarkastelussa bruttovastuuvelan riskitön tuotto (arvioitu samalla tavoin kuin tasoitettua tulosta laskettaessa) vähennettynä laskuperustekorkokululla. Vastaavasti bruttovahinkokorvauskuluista eliminoidaan laskuperustekorkokulu sekä myös vastuuvelan laskuperustekorkomuutokset. Riskitön tuotto otetaan siis laskelmassa huomioon vakuutusmaksutuottoja (yleensä) kasvattavana ja korvauskuluja pienentävänä tekijänä, minkä johdosta näin saatu kulusuhde on pienempi kuin perinteiseen tapaan laskettu yhdistetty kulusuhde.

Bruttovahinkokorvauskuluista poistetaan vielä ammattitautien erillisjärjestelyn piiriin kuuluvien tuntemattomien vahinkojen erillisvarauksen vaikutus, sillä sen vahinkovuositainen erittely olisi vaikeasti tehtävissä. Ammattitautien erillisjärjestelyn piiriin kuuluvien tuntemattomien vahinkojen erillisvarauksen poisjättäminen tarkastelusta parantaa ainakin alkuvaiheessa riskisuhdetta, joka sitten korjaantuu sitä myöten kun vastuut selviävät.

Niin kauan kuin johonkin vahinkovuoteen liittyy varauksia, vastuuvelan katteelle arvioitu riskitön tuotto vähennettynä laskuperustekorkokululla lasketaan tarkastelussa vakuutusmaksun hyväksi, mikä parantaa vahinkovuositaisia tunnuslukuja vuosien kuluessa. Alla olevat tunnusluvut ovat arvioita lopullisesta tulemosta, joka selviää vasta useamman seurantavuoden jälkeen.

Taulukosta voidaan havaita kunkin vahinkovuoden kohdalla merkkejä riskisuhteen alenevasta trendistä. Nouseva kulusuhde tarkoittaisi sitä, että arvio yhtiön vastuista on osoittautunut riittämättömäksi tai että kyseisenä vahinkovuotena diskonttaukseen käytetty korko on osoittautunut liian korkeaksi riskittömän koron kehitykseen verrattuna. Arvio yhteenlasketusta kulusuhteesta oli kaikkien tarkasteltavien vahinkovuosien osalta ensimmäisenä vuonna lähellä 100 prosenttia, mutta melko nopeasti se aleni ja tasoittui alle 100 prosentin tasolle. Taulukosta voidaan päätellä, että vakuutusmaksut ovat olleet turvaavia myös vahinkovuositain tarkasteltuna.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 13 (22)

Taulukko 5. Tunnuslukuja vahinkovuosittain (bruttona)

Vahinko- vuosi	Riskittömällä tuotolla täydennetty riskisuhde (%)										Yhdeksän vuoden keskimää- räinen hoitokulu- suhde	Yhdeksän vuoden keskimää- räinen liike- kulusuhde	Viimeisen vuoden yhteen- laskettu kulusuhde
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011			
2002	74,02	64,93	64,98	64,87	64,81	64,02	63,14	62,98	63,16	63,32	6,39	12,47	82,17
2003	—	75,99	72,17	73,49	73,22	71,92	70,33	68,45	69,21	69,58	6,39	12,47	88,44
2004	—	—	79,25	70,50	66,41	65,02	65,44	62,45	61,46	62,36	6,39	12,47	81,21
2005	—	—	—	83,22	71,97	66,86	65,89	65,60	62,73	63,67	6,39	12,47	82,53
2006	—	—	—	—	82,88	68,25	63,86	61,90	59,86	59,40	6,39	12,47	78,26
2007	—	—	—	—	—	86,28	74,59	70,40	68,59	67,42	6,39	12,47	86,27
2008	—	—	—	—	—	—	86,41	78,18	73,53	71,11	6,39	12,47	89,96
2009	—	—	—	—	—	—	—	81,34	69,71	64,26	6,39	12,47	83,12
2010	—	—	—	—	—	—	—	—	89,38	79,82	6,39	12,47	98,67
2011	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93,71	6,39	12,47	112,57

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 14 (22)

Liite 1. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos 2002–2011

Taulukko 6. Lakisääteisen tapaturmavakuutusliikkeen tasoitettu nettotulos ilman jakojärjestelmäeriä, suomalaiset vakuutusyhtiöt yhteensä

Miljoonaa euroa	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	keski-arvo 2002–2011	hajonta
1. Vertailukelpoinen vakuutusmaksutuotto	425,0	413,4	432,7	534,7	567,0	582,1	578,8	546,3	528,0	572,2	518,0	
2. Nettovastuuvelan riskitön tuotto vähennettynä laskuperustekorkokululla	41,6	35,1	37,1	23,9	37,5	54,7	50,9	38,2	17,5	16,5	35,3	
3. Vertailukelpoinen vahinkokorvauskulu	-308,6	-308,9	-340,0	-408,5	-420,5	-397,2	-414,2	-385,3	-385,0	-391,1	-375,9	
4. Vertailukelpoinen kulu-erä korvaustoiminnan hoitamisesta	-30,0	-32,7	-28,9	-32,2	-32,6	-34,0	-38,3	-39,7	-38,2	-45,3	-35,2	
5. Liikekulut	-53,5	-55,3	-62,9	-66,5	-71,8	-70,3	-77,4	-76,9	-75,5	-78,8	-68,9	
6. Yhteistakuuerän muutos	-1,9	-2,0	-2,2	-2,3	-2,4	-2,4	-2,3	-2,3	0,0	0,0	-1,8	
7. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos TVLT (netto)	72,6	49,6	35,9	49,3	77,2	132,7	97,5	80,4	46,8	73,5	71,5	
8. TVLT/ bruttomaksutulo	17,0 %	11,9 %	8,2 %	9,1 %	13,5 %	22,7 %	16,7 %	14,6 %	8,8 %	12,7 %	13,5 %	4,5 %
9. TVLT/ asiakkaalta peritty maksu	13,2 %	9,0 %	6,1 %	7,5 %	11,3 %	19,0 %	14,1 %	12,2 %	7,2 %	10,3 %	11,0 %	3,9 %
Bruttomaksutulo	427,3	416,0	437,8	539,0	571,2	585,3	583,6	549,9	532,2	578,6	522,1	
Asiakkaalta peritty maksu	551,3	551,6	584,7	654,9	680,1	696,9	692,0	658,0	651,6	714,3	643,5	
Nettovastuuelva ilman tasoitusmäärää	2 111,6	2 323,8	2 438,0	2 614,5	2 779,9	2 894,9	2 959,8	3 029,5	3 060,7	3 269,5	2 748,2	

- Vertailukelpoisella vakuutusmaksutuotolla tarkoitetaan vakuutusmaksuvastuun laskuperustemuutosten vaikutuksella ja vuosina 2002–2006 jakojärjestelmän rahoitusosuudella korjattua virallisen tuloslaskelman mukaista omalla vastuulla olevaa vakuutusmaksutuloa.
- Nettovastuuvelan riskitön tuotto vähennettynä laskuperustekululla saadaan vähentämällä vastuuelvää kattaville varoille vähintään kvartaalitasolla lasketusta riskittömästä sijoitustuotosta laskuperustekorkokulu. Riskittömänä tuottona laskelmassa käytetään sellaista korkotuottoa, joka vastaa parhaiten Suomen valtion 10 vuoden kuluttua erääntyvää obligaatiota.
- Vertailukelpoinen vahinkokorvauskulu saadaan tuloslaskelman mukaisesta omalla vastuulla olevasta korvauskulusta vähentämällä siitä korvaustoiminnan hoitamisesta aiheutuneet kulut, eliminoimalla vahinkokorvausvastuun laskuperusteisiin tehtyjen muutosten vaikutus, vähentämällä laskuperus-

tekorkokulu sekä vähentämällä jakojärjestelmän rahoitusosuus vuosilta 2002–2006.

- Vertailukelpoinen kulu korvaustoiminnan hoitamisesta lasketaan vastaavalla tavalla kuin vertailukelpoinen vahinkokorvauskulu, eli siitä on vähennetty laskuperustekorkokulu ja laskuperustemuutosten vaikutus.
- Yhteistakuuerästä luovuttiin 31.12.2010 voimaan tulleella lakimuutoksella.
- Asiakkaalta perittyyn maksuun sisältyvät myös kaikki ne siirtotuloerät, jotka vakuutusyhtiö on velvollinen asiakkailtaan vakuutusmaksun yhteydessä perimään (työsuojelumaksu, sairaanhoitomaksu vuoteen 2004 asti ja jakojärjestelmän rahoitusosuus), sekä luottotappiot vakuutusmaksusaamisista. Siihen ei kuitenkaan sisälly työttömyysvakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksua.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 15 (22)

Liite 2. Vakuutusliikkeen tulos 2002–2011

Taulukko 7. Lakisääteisen tapaturmavakuutusliikkeen nettotulos ilman jakojärjestelmäeriä, suomalaiset vakuutusyhtiöt yhteensä

Miljoonaa euroa	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	keski-arvo 2002– 2011	hajonta
7. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos TVLT (netto)	72,6	49,6	35,9	49,3	77,2	132,7	97,5	80,4	46,8	73,5	71,5	
10. Vastuuvelan laskuperustemuutosten tulosvaikutuksen palautus	-9,5	-117,1	-50,1	-25,7	-22,2	-6,7	29,0	-4,7	-41,2	-145,6	-39,4	
11. Nettovastuuvelan tuotto yli riskittömän tuoton	-81,7	32,4	42,0	82,5	9,7	-3,0	-206,5	137,9	56,0	-61,6	0,8	
12. Vakuutusliikkeen tulos VLT (netto)	-18,6	-35,0	27,8	106,1	64,7	123,1	-80,0	213,5	61,5	-133,7	32,9	
13. VLT/ bruttomaksutulo	-4,4 %	-8,4 %	6,4 %	19,7 %	11,3 %	21,0 %	-13,7 %	38,8 %	11,6 %	-23,1 %	5,9 %	18,6 %
14. Vaihtoeht. VLT/ bruttomaksutulo	21,8 %	-12,3 %	12,2 %	10,3 %	-1,3 %	17,6 %	-4,7 %	39,4 %	10,1 %	-18,7 %	7,4 %	17,2 %

11. Nettovastuuvelkaa kattaville varoille kohdistettu käypäarvoinen sijoitustuoto otetaan huomioon lisäämällä tulokseen käypäarvoisesta sijoitustuotosta se osa, joka ei sisälly tasoitettuun tulokseen. Toisin sanoen tulokseen lisätään käypäarvoisen sijoitustuoton ja riskittömän tuoton erotus

14. Vaihtoehtoinen VLT / bruttomaksutulo saadaan käyttämällä käypäarvoisen sijoitustuoton arvioimisessa selvityksessä esiteltyä vaihtoehtoista tapaa kohdistaa sijoitustuotot lakisääteisen tapaturmavakuutuksen nettovastuuvelan katteelle.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 16 (22)

Liite 3. Vakuutustoiminnan tasoitettu tulos 2002–2011

Taulukko 8. Lakisääteisen tapaturmavakuutustoiminnan tulos, suomalaiset vakuutusyhtiöt yhteensä

Miljoonaa euroa	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	keski-arvo 2002-2011	hajonta
13. Vakuutusliikkeen tulos VLT	-18,6	-35,0	27,8	106,1	64,7	123,1	-80,0	213,5	61,5	-133,7	32,9	
15. Oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajan tuotto	4,5	29,4	30,5	35,0	24,4	25,3	-20,3	57,7	34,8	11,0	23,2	
16. Vakuutustoiminnan tulos	-14,1	-5,7	58,3	141,0	89,1	148,3	-100,3	271,1	96,3	-122,7	56,1	
17. Vakuutustoiminnan tulos / keskimääräinen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja	-2,8 %	-1,2 %	12,0 %	28,6 %	16,9 %	26,4 %	-17,3 %	50,9 %	14,1 %	-16,9 %	11,1 %	21,4 %
18. Vaihtoehtoinen vakuutustoiminnan tulos / keskimääräinen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja	8,2 %	-6,5 %	12,3 %	22,2 %	9,8 %	22,8 %	-9,6 %	48,6 %	13,1 %	-14,6 %	10,6 %	18,5 %
Keskimääräinen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja	498,8	471,6	484,0	492,9	526,2	561,6	578,3	532,8	681,5	725,9	555,4	

15. Oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajan tuotto saadaan laskemalla lakisääteiselle tapaturmavakuutukselle kohdistetun pääomavaatimuksen katteelle laskettu käypäarvoinen sijoitustuotto. (Vuosina 2002–2007 pääomavaatimuksena on käytetty vakavaraisuuspääoman tavoiterajaa VPO1.)

14. Vaihtoehtoinen vakuutustoiminnan tulos / keskimääräinen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja saadaan käyttämällä käypäarvoisen sijoitustuoton arvioimisessa selvityksessä esiteltyä vaihtoehtoista tapaa kohdistaa sijoitustuotot lakisääteisen tapaturmavakuutuksen nettovastuun ja keskimääräisen pääomavaatimuksen katteelle.

Keskimääräisellä oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajalla tarkoitetaan lakisääteiselle tapaturmavakuutukselle kohdistetun pääomavaatimuksen tarkasteluvuoden ja sitä edeltävän vuoden keskiarvoa.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 17 (22)

Liite 4. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos yhtiöittäin

Taulukko 9. Lakisääteisen tapaturmavakuutusliikkeen tasoitettu nettotulos ilman jakojärjestelmäeriä, vuosien 2002–2011 aritmeettiset keskiarvot ja keskihajonnat

Miljoonaa euroa	A-Va- kuutus	Aktia	Fennia	If	Lähi- vakuu- tus	Poh- jan- tähti	Poh- jola	Redar- nas	Tapiola	Turva	Valio	Ålands	Tryg*
1. Vertailukelpoinen vakuutusmaksutuotto	19,9	10,2	70,6	145,4	18,7	9,1	144,6	4,0	89,6	2,0	1,1	2,8	4,5
2. Nettovastuuvelan riskitön tuotto vähennettynä laskuperustekorkokululla	0,7	0,6	4,1	10,4	1,6	0,5	8,0	0,4	8,6	0,2	0,1	0,2	0,1
3. Vertailukelpoinen vahinkokorvauskulu	-12,0	-6,3	-50,4	-98,8	-13,9	-4,0	-105,1	-1,9	-80,6	-1,1	-0,8	-1,1	-4,4
4. Vertailukelpoinen kulu-erä korvaustoiminnan hoitamisesta	-1,2	-0,6	-4,7	-8,6	-1,4	-0,5	-8,4	-0,3	-8,6	-0,5	-0,1	-0,2	-0,1
5. Liikekulut	-3,2	-1,5	-8,4	-19,1	-2,5	-2,1	-16,0	-0,6	-14,6	-0,3	-0,2	-0,5	-3,5
6. Yhteistakuuerän muutos	0,0	-0,1	-0,2	-0,7	0,0	0,0	-0,6	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos TVLT (netto)	4,3	2,2	11,0	28,7	2,4	2,9	22,5	1,7	-5,9	0,3	0,1	1,3	-3,5
8. TVLT/ bruttomaksutulo ilman jakojärj,eriä (%)	21,5	22,8	15,5	19,2	11,2	28,6	15,2	37,4	-5,5	8,6	-37,1	44,2	-84,0
keskihajonta (%-yksikköä)	17,4	8,6	7,4	9,6	15,0	18,6	6,5	31,9	10,6	5,7	106,7	20,5	34,4
9. TVLT/ asiakkaalta peritty maksu (%)	17,8	18,8	12,7	15,6	9,1	23,6	12,4	32,8	-4,4	6,6	-23,6	37,3	-66,1
keskihajonta (%-yksikköä)	14,5	7,3	6,4	8,0	11,9	15,3	5,6	28,0	8,4	4,3	75,5	17,2	29,3

* Vuodesta 2008 alkaen. Nettovastuuvelan riskitön tuotto arvioitu vuositasolla.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 18 (22)

Liite 5. Vakuutusliikkeen tulos yhtiöittäin

Taulukko 10. Lakisääteisen tapaturmavakuutusliikkeen nettotulos ilman jakojärjestelmäeriä, vuosien 2002–2011 aritmeettiset keskiarvot ja keskihajonnat

Miljoonaa euroa	A-Va- kuutus	Aktia	Fennia	If	Lähi- vakuu- tus	Poh- jan- tähti	Poh- jola	Redar- nas	Tapiola	Turva	Valio	Ålands	Tryg*
7. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos TVLT (netto)	4,3	2,2	11,0	28,7	2,4	2,9	22,5	1,7	-5,9	0,3	0,1	1,3	-3,5
10. Vastuuvelan laskuperustemuutosten tulosvaikutuksen palautus	-1,2	-0,1	-4,1	-15,1	-0,1	-0,1	-12,4	-0,3	-5,4	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
11. Nettovastuuvelan tuotto yli riskittömän tuoton	-0,9	0,0	1,5	-5,7	-0,1	-0,5	1,8	0,8	3,7	0,0	0,1	0,1	0,1
12. Vakuutusliikkeen tulos VLT (netto)	2,2	2,1	8,5	7,9	2,2	2,3	11,8	2,1	-7,5	0,1	0,0	1,2	-3,4
13. VLT/ bruttomaksutulo ilman jakojärj.eriä (%)	11,7	20,2	12,4	4,6	10,0	21,7	8,1	53,1	-6,7	4,1	-44,9	41,7	-83,4
keskihajonta (%-yksikköä)	21,2	19,6	27,4	27,2	23,5	21,1	30,2	57,3	22,5	12,0	111,2	40,7	38,2
14. Vaihtoeht. VLT/ bruttomaksutulo ilman jakojärj.eriä (%)	13,2	21,6	20,6	11,6	11,1	23,6	6,4	36,8	-9,5	4,7	-55,6	40,5	
keskihajonta (%-yksikköä)	24,8	10,6	22,9	24,5	21,9	18,5	27,6	31,1	19,2	11,6	125,5	30,5	

* Vuodesta 2008 alkaen. Nettovastuuvelan käypäarvoinen tuotto arvioitu vakuutusyhtiöiden keskimääräisen tuoton mukaisena.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 19 (22)

Liite 6. Vakuutustoiminnan tulos yhtiöittäin

Taulukko 11. Lakisääteisen tapaturmavakuutustoiminnan tulos (netto), vuosien 2002–2011 aritmeettiset keskiarvot ja keskihajonnat

Miljoonaa euroa	A-Va- kuutus	Aktia	Fennia	If	Lähiva- kuutus	Pohjan- tähti	Pohjola	Redar- nas	Tapiola	Turva	Valio	Ålands
13. Vakuutusliikkeen tulos VLT	2,2	2,1	8,5	7,9	2,2	2,3	11,8	2,1	-7,5	0,1	0,0	1,2
15. Vakavaraisuuspääoman tavoiterajan tuotto	0,3	0,4	3,0	6,0	0,6	0,0	7,3	1,1	3,9	0,1	0,3	0,1
16. Vakuutustoiminnan tulos	2,5	2,5	11,5	13,9	2,8	2,3	19,2	3,2	-3,6	0,2	0,3	1,3
17. Vakuutustoiminnan tulos / keskim. vakavaraisuuspääoman tavoiteraja (%)	22,4	24,8	16,7	7,0	15,2	65,3	16,7	27,3	-2,0	12,8	5,6	49,3
keskihajonta (%-yksikköä)	37,2	26,5	29,9	24,5	31,3	56,5	39,3	32,7	32,2	27,7	16,9	51,3
18. Vaihtoeht. Vakuutustoiminnan tulos / keskim. vakavaraisuuspääoman tavoiteraja (%)	23,7	26,4	18,5	7,2	16,6	68,8	16,2	20,8	-5,0	12,4	5,7	47,3
keskihajonta (%-yksikköä)	38,4	18,8	30,5	25,1	28,6	52,8	35,9	17,5	25,4	24,9	22,8	41,0
Nettovastuuvelka ilman tasoitusvastuuta	66,9	31,1	300,8	963,0	61,6	19,6	839,3	15,4	417,7	15,0	7,6	10,2
Oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja	13,4	10,0	75,2	178,9	17,5	3,4	174,4	12,2	80,7	1,9	5,0	2,8

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 20 (22)

Liite 7. Viiden vuoden tulos yhtiöittäin

Taulukko 12. Tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettu lakisääteisen tapaturmavakuutuksen toteutunut tulos viiden edeltävän vuoden kalenterijaksolta (vakuutusliikkeen tasoittamaton nettotulos), miljoonaa euroa

	2007	2008	2009	2010	2011	Yhteensä	Tulos suhteessa maksutuloon*
A-vakuutus	5,4	0,4	11,2	0,8	0,1	17,8	15,3 %
Aktia	2,4	-0,8	0,0	2,8	4,9	9,2	14,9 %
Fennia	16,9	-17,8	49,9	17,7	-31,3	35,5	8,7 %
If	34,2	53,6	53,9	33,8	-16,5	159,0	21,9 %
Läshivakuutus	0,6	-8,1	9,4	9,4	4,0	15,3	13,4 %
Pohjantähti	3,8	1,6	4,4	4,3	3,9	18,0	34,2 %
Pohjola	51,2	-61,7	74,2	4,6	-59,4	8,8	1,2 %
Redarnas	1,2	0,6	7,8	1,3	-1,1	9,9	44,0 %
Tapiola	5,5	-48,9	-0,2	-14,0	-37,2	-94,9	-17,9 %
Turva	0,5	-0,4	0,7	-0,2	-0,5	0,1	0,3 %
Valio	-0,9	1,1	-0,4	0,4	1,0	1,2	17,2 %
Ålands	2,2	0,4	2,5	0,7	-1,5	4,3	30,0 %
Tryg		-3,6	-4,1	-3,1	-2,8	-13,6	-69,6 %
Yhteensä	123,1	-83,6	209,4	58,4	-136,4	170,8	6,1 %

* Vakuutusliikkeen tasoittamaton nettotulos viideltä vuodelta yhteensä jaettuna viiden vuoden yhteenlasketulla bruttomaksutulolla (ilman jakojärjestelmäeriä) viideltä vuodelta yhteenlaskettuna

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 21 (22)

Liite 8. Tunnusluvut yhtiöittäin

Taulukko 13. Yhtiökohtaiset tunnusluvut, vuosien 2002–2011 aritmeettiset keskiarvot

Tunnusluvut, vuosien 2002–2011 ja 2007–2011 aritmeettinen keskiarvo

	A-Va- kuutus	Aktia	Fennia	If	Lähi- vakuu- tus	Poh- jan- tähti	Poh- jola	Redar- nas	Tapiola	Turva	Valio	Ålands	Tryg*
Vahinkosuhte	81,0	77,8	93,2	103,9	87,6	55,4	104,7	69,3	114,5	107,4	171,5	57,7	99,1
Liikekulusuhde	16,0	15,0	12,1	13,3	13,7	25,1	11,0	14,2	15,9	14,6	20,3	16,9	90,9
Yhdistetty kulusuhde	96,9	92,8	105,3	117,2	101,3	80,5	115,7	83,5	130,3	122,0	191,9	74,6	190,0

Laskuperustekorkokululla oikaistut tunnusluvut, vuosien 2002–2011 ja 2007–2011 aritmeettinen keskiarvo

	A-Va- kuutus	Aktia	Fennia	If	Lähi- vakuu- tus	Poh- jan- tähti	Poh- jola	Redar- nas	Tapiola	Turva	Valio	Ålands	Tryg*
Vahinkosuhte	71,8	70,0	83,9	85,2	85,1	51,8	87,9	66,0	105,3	86,6	149,1	51,4	97,8
Liikekulusuhde (perin- teisellä menetelmällä laskettu)	16,0	15,0	12,1	13,3	13,7	25,1	11,0	14,2	15,9	14,6	20,3	16,9	90,9
Yhdistetty kulusuhde	87,8	85,0	96,0	98,4	98,8	76,9	98,9	75,2	121,2	101,2	169,5	68,4	188,7

* Vuodesta 2008 alkaen.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2011, analyysi

8.11.2012

Sivu 22 (22)

Tilastolähteet

Selvityksessä olivat mukana lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoittavat suomalaiset vakuutusyhtiöt:

- A-Vakuutus Oy (A-Vakuutus)
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia (Fennia)
- If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (If)
- Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö (Lähivakuutus)
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö (Pohjantähti)
- Vahinkovakuutusyhtiö Pohjola (Pohjola)
- Aktia Vahinkovakuutus Oy (Aktia)
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola (Tapiola)
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva (Turva)
- Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö (Valio)
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag (Ålands)
- Redarnas Ömsesidiga Försäkringsbolag (Redarnas)

sekä ETA-sivuliike:

- Tryg Forsikring A/S Suomen sivuliike (Tryg)

